

Besluit van _____, houdende wijziging van het Besluit gegevensverwerking CBS in verband met verwerving van landbouw- en pensioengegevens, gegevensverwerking bij groepsmaatschappijen en enkele technische aanpassingen

NOTA VAN TOELICHTING

(18 maart 2015)

1. Inleiding

In het Besluit gegevensverwerking CBS zijn de ondernemingen, vrije beroepsbeoefenaren, instellingen en (semi-publiekrechtelijke) rechtspersonen aangewezen die op verzoek van de directeur-generaal van de statistiek (hierna: het CBS) gegevens dienen te verstrekken. In dat besluit worden ook de (categorieën van) gegevens aangewezen die door het CBS kunnen worden opgevraagd voor de productie van statistieken.

Met dit wijzigingsbesluit wordt het Besluit gegevensverwerking CBS geactualiseerd door vijf aanpassingen aan te brengen. Als eerste wordt de lijst rechtspersonen in artikel 1 van het Besluit gegevensverwerking CBS geactualiseerd. De tweede wijziging betreft een actualisatie van de standaard bedrijfsindeling. Met de derde wijziging kunnen groepsmaatschappijen verplicht worden om één opgave aan het CBS te leveren in plaats van gegevenslevering door ieder afzonderlijk onderdeel van de groep. Met de vierde wijziging krijgt het CBS de mogelijkheid om verplichtende uitvragen aan agrariërs op te leggen, ingegeven om de Europees verplichte landbouwstatistieken samen te stellen. Tot slot krijgt het CBS toegang tot de gegevens uit het Uniforme Pensioen Overzicht (UPO), waardoor een jaarlijkse uitvraag onder pensioenuitvoerders vervalft. Hierna worden alle vijf de aanpassingen toegelicht.

2. Rechtspersonen

Op grond van artikel 33, tweede lid, van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek is het CBS bevoegd om gebruik te maken van de gegevens uit registraties die worden bijgehouden door bepaalde semi-publiekrechtelijke rechtspersonen. Het gaat daarbij om rechtspersonen met een wettelijke taak of rechtspersonen waarvan de financiering plaatsvindt met rijksmiddelen of wettelijke heffingen, die in artikel 1 van het Besluit gegevensverwerking CBS zijn aangewezen. Artikel I, onderdeel A, van dit besluit voorziet in verschillende aanpassingen van artikel 1 van het Besluit gegevensverwerking CBS.

Ten eerste wordt de Stichting DBC-Onderhoud, gevestigd te Utrecht, opgenomen in artikel 1 van het Besluit gegevensverwerking CBS. DBC staat voor Diagnose Behandeling Combinatie. De stichting beheert het DBC Informatiesysteem (DIS). Het CBS gebruikt de DIS-gegevens voor het samenstellen van zorgstatistieken.

De stichting Prismant is niet langer in artikel 1 van het Besluit gegevensverwerking CBS opgenomen, omdat zij door faillissement niet meer bestaat.

Ten slotte wordt "Vektis BV" gewijzigd in "Vektis CV", omdat de rechtsvorm is gewijzigd.

3. Standaard Bedrijfsindeling

Op grond van artikel 33, derde lid, van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek is het CBS, voor zover de registraties van publiekrechtelijke diensten en instellingen en aangewezen semi-publiekrechtelijke rechtspersonen niet de benodigde gegevens opleveren, bevoegd om gegevens op te vragen bij bepaalde categorieën van ondernemingen, vrije beroepsbeoefenaren, instellingen en rechtspersonen. In artikel 2 van het Besluit gegevensverwerking CBS worden die categorieën aangewezen, waarbij het concreet gaat om instellingen en vrije beroepsbeoefenaren die activiteiten ontplooiën op bepaalde terreinen. Voor dat laatste wordt aangesloten bij de internationaal vastgestelde Standaard Bedrijfsindeling (hierna: SBI). Omdat er in 2008 een nieuwe SBI is vastgesteld, worden met artikel I, onderdelen B en C, van dit besluit de omschrijvingen in het Besluit gegevensverwerking CBS geactualiseerd ten opzichte van de oude SBI-indeling uit 1993.

In enkele gevallen wordt een terminologie gehanteerd die enigszins verschilt van de SBI-indeling. Reden hiervoor is dat er vaak onduidelijkheid ontstond bij de bedrijven die gegevens leveren, of zij wel of niet tot een bepaalde categorie behoorden. Daarom zijn de bedrijfscategorieën zo geformuleerd, dat ze duidelijk en begrijpelijk zijn voor de bedrijven en tegelijkertijd zo dicht mogelijk aansluiten bij de SBI-indeling. Het gaat hierbij alleen om een verduidelijking van de terminologie en niet om een inhoudelijke afwijking van de SBI.

4. Landbouw

Met artikel I, onderdeel D, van dit besluit wordt een nieuw artikel aan het Besluit gegevensverwerking CBS toegevoegd (artikel 11d). Hiermee krijgt het CBS de bevoegdheid om verplichtende uitvragen aan agrariërs op te leggen, ingegeven om de Europees verplichte landbouwstatistieken samen te stellen. Deze bevoegdheid is nodig, omdat de ervaring van de afgelopen jaren leert dat een vrijwillige uitvraag van deze gegevens onder agrariërs tot steeds minder respons leidt. Hierdoor wordt de vereiste kwaliteit en betrouwbaarheid van de cijfers niet meer gehaald.

Het CBS stelt statistieken samen over de productie van vee, vlees en gewassen. Het gaat hierbij om gegevens over onder meer de oogst van akkerbouw- en tuinbouwgewassen, aantallen gehouden dieren en gebruikte hoeveelheden bestrijdingsmiddelen. Het CBS is op grond van Europese statistische verordeningen verplicht om deze landbouwgegevens te leveren aan Eurostat, het statistische bureau van de Europese Unie.

De landbouwstatistieken zijn van belang, omdat deze zowel op nationaal als op Europees niveau inzicht geven in de stand van zaken van de landbouw en de ontwikkelingen daarin en worden gebruikt voor beleidsdoeleinden.

Voor de landbouwstatistieken maakt het CBS zoveel mogelijk gebruik van de jaarlijkse landbouwtelling (artikelen 24 en 25 van de Landbouwwet). Deze integrale telling van de landbouwbedrijven wordt echter jaarlijks in het voorjaar gehouden, zodat aanvullende enquêtering nodig is als de informatie dan nog niet bekend kan zijn, zoals bij de oogstramingen in het najaar. Ook moet informatie soms op meerdere momenten in het jaar worden verkregen, zoals bij het meten van de omvang van de veestapel het geval is.

5. Pensioengegevens

Artikel I, onderdeel E, van dit besluit (artikel 11e van het Besluit gegevensverwerking CBS) maakt het mogelijk voor het CBS om te bepalen dat de uitvoerders van pensioenregelingen het CBS een kopie geven van de beschikbare gestandaardiseerde pensioengegevens. Hiermee wordt zoveel

mogelijk aangesloten bij het gestandaardiseerde Uniforme Pensioen Overzicht (UPO) waar iedere pensioenuitvoerder mee werkt, zodat het CBS de uitvraag bij de uitvoerders van pensioenregelingen achterwege kan laten.

Door het verkrijgen van beschikbare gestandaardiseerde pensioengegevens zal het CBS over kwantitatief meer pensioendata beschikken. Oftewel, het betreft data van meer mensen. Dit geeft betere statistieken, aangezien bijschatting niet meer nodig zal zijn en de onzekerheidsmarge kleiner wordt bij een grotere dataset. Echter, het type opgevraagde gegevens zal niet veranderen. Er zullen in sommige gevallen zelfs minder soorten gegevens (variabelen) opgevraagd hoeven te worden. Enkele voorbeelden van variabelen die niet meer specifiek verstrekt hoeven te worden, zijn de pensioengrondslag, jaarpremie ouderdomspensioen en het aantal echtscheidingen. Overigens geschiedt het gebruik van deze pensioengegevens overeenkomstig de artikelen 37 en 38 van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek. Hiermee wordt de bescherming van persoonsgegevens gewaarborgd.

6. Groepsmaatschappijen

Ingevolge artikel I, onderdeel F, van dit besluit (artikel 11f van het Besluit gegevensverwerking CBS) kan het CBS een ondernemingengroep verplichten om één opgave van de groep aan het CBS te verstrekken in plaats van gegevenslevering door ieder afzonderlijk onderdeel van de groep. Dit heeft voordelen voor zowel groepsmaatschappijen als het CBS. Als regel zal hiervoor het hoofd van de onderneming (veelal de hoofdenootschap) worden aangeschreven. Ten aanzien van onderneminggroepen worden ook zeggenschapsrelaties van minder dan 100% meegenomen.

7. Regeldrukeffecten

De maatregelen uit dit besluit hebben beperkte gevolgen voor de administratieve lasten. Tezamen zorgen ze naar verwachting voor een reductie van de administratieve lasten met ongeveer € 400.000. Hieronder wordt per maatregel aangegeven wat de gevolgen zijn voor de administratieve lasten.

Landbouw

De verwachte stijging van de administratieve lastendruk als gevolg van gebruik van de verplichtingsmogelijkheid voor landbouwstatistieken door het CBS is beperkt. Het CBS nam de administratieve lastendruk van de vrijwillige agrarische uitvragen al mee in zijn totale administratieve lastendruk. De administratieve lastendruk zal dan ook alleen toenemen met de responsverhoging. Geschat wordt dat de responsverhoging gepaard gaat met een stijging van de lastendruk van € 8312. Dit is exclusief het onderzoek naar bestrijdingsmiddelen dat eens in de vijf jaar wordt gedaan. De extra respons die het CBS voor dit onderzoek nodig heeft, zal leiden tot een verwachte stijging van de administratieve lasten druk van € 66.600 (1800 uren). Per jaar gaat het dan om € 13.320. Het CBS heeft overigens de wettelijke plicht om daar waar mogelijk andere registraties te benutten en zo het gebruik van enquêtes te minimaliseren.

Groepsmaatschappijen

Binnen een ondernemingengroep neemt het aantal vragenlijsten af, doordat de groep als geheel bevraagd wordt, in plaats van ieder onderdeel afzonderlijk. Het uitvragen op groepsniveau sluit ook beter aan op de fiscale eenheden waar de Belastingdienst gebruik van maakt. Mogelijke extra eenmalige kosten voor ondernemingen om over te gaan op één groepsuitvraag zullen wegvallen tegen de verwachte besparingen door het eenduidiger uitvragen en het terugdringen van het aantal uitvragen. Naar verwachting leidt deze verplichting tot gezamenlijk aanleveren tot een lastendrukvermindering van ca. € 440.000.

Verder biedt het beter aansluiten van de werkwijze op externe bronnen, zoals van de Belastingdienst, op de wat langere termijn additionele mogelijkheden om het aantal uit te vragen gegevens en de administratieve lasten verder terug te dringen. Het CBS zet zich hier sterk voor in.

Pensioengegevens

Door aansluiting op het UPO kan de uitvraag bij de uitvoerders van pensioenregelingen komen te vervallen. Aangezien het verstrekken van de gevraagde gegevens vrijwillig was, resulteert deze aanpassing niet in een officiële daling van de administratieve lastendruk. Wel levert het een belangrijke vermindering van de gepercipieerde lastendruk op, omdat de uitvoerders van pensioenregelingen geen vragenlijsten meer hoeven in te vullen. Circa 50 fondsen deden mee aan de uitvraag. Met deze wijziging is dan ook een structurele gepercipieerde lastendrukvermindering van € 11.100 gemoeid.

Als gevolg van deze wijziging kan het CBS bepalen dat pensioenfondsen het CBS een kopie van hun UPO-bestanden aanleveren. Deze digitale aanlevering zal niet meer zijn dan een spreekwoordelijke 'druk op de knop'. Geschat wordt dat dit leidt tot een jaarlijks terugkerende administratieve lastenverzwaring van € 5.550 voor de hele sector.

Tot slot zullen de softwareleveranciers van de pensioenfondsen deze functionaliteit eenmalig in hun software moeten inbouwen. Omdat de aanlevering van data grotendeels aansluit bij de data die pensioenfondsen reeds moeten aanleveren in het kader van het Pensioenregister (dit register is zelf niet toegankelijk voor het CBS), zijn de kosten beperkt. Schatting is dat dit neerkomt op een eenmalige investering van € 16.650 voor de hele sector.

De Minister van Economische Zaken,